

Список використаної літератури

1. Розвиток творчих здібностей учнів за допомогою інноваційних технологій. Педрада (Портал освітян України). URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2908-nnovatsyn-tehnolog-yak-rozvivati-tvorch-zdbnost-uchnv>
2. DSpace of Korolenko Poltava National Pedagogical University: Домівка. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/6673/1/Mocak.pdf>

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ХІМІЇ

Поцяпун В. В., Криворучко А. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Сучасне суспільство, все більшою мірою зацікавлене в тому, щоб його громадяни були здатні самостійно і активно діяти, приймати рішення, гнучко адаптуватися до умов життя, що змінюються. У умовах, крім знань і умінь учнів, важливим показником якості навчання стає наявність власного досвіду вирішення життєвих проблем, соціальних функцій, практичних навичок діяльності, тобто сформованість того, що називається компетенціями.

Компетентнісний підхід розширює, доповнює знаннєво-орієнтований підхід, оскільки розглядає підпорядкованість знань умінням, наголошуючи на практичній стороні змісту. Змінюється сама кінцева мета навчання: мало знати, треба вміти застосовувати теоретичні знання на вирішення конкретних завдань. Існує чотири напрями реалізації компетентнісного підходу: на формування ключових компетенцій, узагальнених предметних умінь, прикладних предметних умінь, життєвих навичок. У цьому головним всім перелічених напрямів є питання формування ключових компетенцій.

Відповідно до Наказу МОН України: Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, у тому числі у формі зовнішнього незалежного оцінювання [1].

Основним для компетентнісного підходу є відносно нове для вітчизняної педагогіки поняття «компетенція». Компетенція – готовність людини до мобілізації знань, умінь та зовнішніх ресурсів для ефективної діяльності у конкретній життєвій ситуації.

До ключових компетентностей належать, приміром, спілкування державною та іноземною мовами, математична та інформаційно-цифрова компетентність, уміння вчитися впродовж життя, ініціативність тощо [2].

Однією з головних відмінностей компетентнісного підходу є зміна системи оцінювання результатів навчання.

Об'єкт оцінювання. Знання та вміння не працюють самі по собі, тому що вони є показниками здібностей учнів і мають різне значення. Припустимо, учень вивчив теорію, але не може застосувати отримані знання при розв'язуванні конкретного завдання, що свідчить про його невеликі здібності. Проте можливі й інші варіанти: учень не знає, як вирішити поставлену перед ним задачу, бо не вивчив теорію. Водночас у нього розвиваються ключові здібності, які дозволяють йому самостійно шукати знання, застосовувати їх у ситуації, вирішувати проблеми. Тому сформованість компетентності ми оцінювали за кінцевим результатом.

Суб'єкт оцінювання. У традиційній освіті вчителі контролюють результати навчання. За компетентнісного підходу це завдання можуть виконувати як представники педагогічного та учнівського колективів, так і сам учень. Здатність до самооцінки є вимогою та ознакою компетентності в цій галузі.

Форма оцінювання. Специфіка компетенцій зумовлює необхідність змін у методиках моніторингу освітніх результатів, які призводять до використання автентичних форм оцінювання. Тут традиційні форми оцінки доповнюються інноваційною системою оцінювання.

Критерії оцінювання. Проблема розробки критеріїв та показників формування спроможності є найскладнішою, але водночас важливою для практичного вирішення.

Показниками сформованості хімічної компетентності будуть міцність знань, їх функціональність, готовність розв'язувати навчальні чи життєві проблеми, що виникають у різноманітних ситуаціях, позитивна мотивація до саморозвитку. Головною умовою вибору засобів вимірювання та оцінювання компетентності учнів є вміння використовувати ці засоби для проведення багатовимірного вимірювання, комплексного оцінювання та визначення комплексної якості особистості.

Інструментарієм вимірювання та оцінювання компетенцій, крім традиційних методів контролю, є:

- портфоліо;
- контекстні завдання;
- педагогічні тести;
- кейс-вимірювачі;
- проєкти;
- міждисциплінарні іспити тощо.

Навчання, орієнтоване на здібності, підкреслює практичну спрямованість навчання, роль досвіду, уміння застосовувати знання в різних ситуаціях. Водночас цей підхід розширює та доповнює традиційну освіту. Вона найкраще відповідає вимогам ринкової економіки, оскільки передбачає формування ключових компетентностей, які допомагають випускникам адаптуватися та рухатись у суспільстві.

Список використаної літератури

1. Головна Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/regulatorna_dijalnist/2020/09/14/Systema%20otsinyuvannya/Proyekt%20nakazu%20MON%20Systema%20otsinyuvannya.pdf (дата звернення: 11.01.2023).
2. Міністерство освіти і науки України - Життєві компетентності на основі якісних знань, замість вимог – очікувані результати навчання, більше довіри до вчителя: МОН оновило програми 5-9 класів. Головна | Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/usipovivni-povini-2017-06-19-mon-onovilo-programi-5-9-klasiv> (дата звернення: 10.01.2023).

РОЗВИТОК АСОЦІАТИВНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ

Поцяпун В. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Розвиток асоціативного мислення учнів основної школи є важливим елементом їхнього навчального процесу, оскільки це впливає на їхню здатність до логічного мислення, розв'язання проблем і творчого мислення. Інтерактивні методи навчання в дисциплінах природничо-математичного циклу можуть бути важливим інструментом для розвитку асоціативного мислення учнів. Перш за все постають наступні питання: «Що таке асоціативне мислення?» та «Як інтерактивні методи можуть впливати на розвиток асоціативного мислення?»

Досліджуючи дану тему [1, 2, 3] нами було сформовано поняття асоціативного мислення – це здатність до швидкого зв'язування інформації між різними концепціями та поняттями. Наприклад, якщо учень задумався про слово "собака", він може пов'язати його з іншими словами, як "кістка", "бігти", "в'язати на повідку", "гавкати" та іншими. Це допомагає учню більш повно і розуміючи сприймати інформацію.

Інтерактивні методи навчання включають в себе різноманітні активності, які створюють можливість для учнів активно взаємодіяти з матеріалами та один з одним. Ось кілька прикладів інтерактивних методів, які можуть допомогти у розвитку асоціативного мислення учнів:

➤ Мозковий штурм: цей метод дозволяє учням швидко та ефективно генерувати багато ідей на одну тему. Учні пропонують свої ідеї, а потім доповнюють та розширюють ідеї інших учнів.